

2022RGW93

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Voortgang Uitvoeringsstrategie Landelijk Gebied	TELEFOONNUMMER	+31622451638
DATUM	29-03-2022	E-MAILADRES	onno.raijmakers@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1512015602-1061	DOMEIN/OPGAVE	SLO
VAN	Onno Raijmakers	TEAM	PL1
NUMMER PS	PS2022RGW	PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
COMMISSIE	Ruimte, Groen en Water/Wonen		
BIJLAGEN	Geen		

Geachte dames en heren,

Essentie/ samenvatting:

De Omgevingswet en onze Omgevingsvisie vragen om een gebiedsgerichte, integrale aanpak, oog voor lokale behoeften, een oplossingsgerichte houding, synergievoordelen, slimme combinaties en integrale afwegingen. Samenwerkingsafspraken met gebiedspartijen vormen hierbij de basis. Dit vraagt om een andere werkwijze en vernieuwing van de sturing (intern en extern).

Met deze brief berichten wij u over de voortgang van de concernopdracht voor een nieuwe Uitvoeringsstrategie voor het Landelijk Gebied (ULG) waarin de opgaven op gebiedsniveau worden samengebracht. Vanuit het beleid voor het landelijk gebied in de Omgevingsvisie, geeft de ULG vooral invulling aan de kaders in de recent door uw Staten vastgestelde Regionale Veenweidestrategie en het Handelingskader Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof. Op basis hiervan en van recente ontwikkelingen in het Rijksbeleid, ligt nu de focus op de realiserende/regisserende rol van de provincie en willen wij u rond de zomer consulteren over onze uitvoeringskeuzen. De ULG zal uitnodigen tot samenwerkingsafspraken met gebiedspartijen vanuit de prioriteiten in deze kaders. Daarmee verwachten we geen nadere kaderstelling in de ULG.

Inleiding:

Mede naar aanleiding van vragen in de commissie RGW van 19 januari en 23 februari 2022 informeren wij u over de voortgang van het opstellen van de nieuwe Uitvoeringsstrategie Landelijk Gebied (ULG). De ULG koppelt de uitvoering van een aantal urgente dossiers in het landelijk gebied, zoals de stikstofreductie en bodemdaling veenweidegebieden (meer informatie hieronder). Over de richting van deze dossiers heeft u recent de kaders vastgesteld.

Voorgeschiedenis:

- De aanbevelingen uit de evaluatie Agenda Vitaal Platteland (AVP), die een belangrijk vertrekpunt zijn voor deze concernopdracht, zijn op 14 oktober 2020 besproken in de Statencommissie RGW (2020RGW145).
- Op 16 december 2020 is een informatiesessie met de commissie RGW over deze concernopdracht georganiseerd.

- Statenbrief 9-3-2021 over temporisering concernopdracht (2021RGW62).
- Statenbrief 1-6-2021 over Vervolg uitvoeringsstrategie (2021RGW110).
- Mededeling ged. Bruins Slot in de commissie RGW van 13-10 over het noodgedwongen afbreken van de aanbestedingsprocedure.

Voortgang ULG:

In juni 2021 hebben wij u bericht dat we met ondersteuning van een extern bureau in een interactief proces intern en met de gebiedspartners drie producten in gezamenlijkheid wilden ontwikkelen:

- Een afwegingskader om de veelheid aan doelen op dezelfde wijze te kunnen hanteren.
- Gebiedsgerichte aanpak geënt op de rollen die door de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) worden onderscheiden: de rechtmatige overheid, de presterende overheid, de netwerkende overheid en de responsieve overheid.
- De in- en externe sturing en samenwerking afhankelijk van de (mix aan) NSOB-rol(len).

Vanwege de vertraging bij de aanbesteding in het najaar (mededeling commissie RGW, 13-10-2021) en de urgentie op verschillende onderwerpen, die vervolgens ook in het nieuwe (Rijks) Coalitieakkoord sterk benadrukt zijn, is de concernopdracht geactualiseerd en gekozen om in de ULG nu eerst de nadruk te leggen op de rol van realiserende/regisserende provincie. Hierbij is ook de propositie stikstof en natuur van het IPO betrokken (zie RGW 19 januari en 23 februari 2022).

Het doel van de ULG-opdracht is: Als provincie beschikken over een werkwijze voor geïntegreerde aanpak of uitvoering van de opgaven in het landelijk gebied, die realiseerbaar is en draagvlak heeft en garantie geeft voor een snelle en doelmatige gebiedsgerichte uitvoering in overeenstemming met de sturingsfilosofie uit de Omgevingsvisie.

Voor de uitvoering van een aantal opgaven in het landelijk gebied hebben wij als provincie een belangrijke regisserende/presterende rol. Deze rol hebben wij vooral bij de realisatie van nieuwe natuur, de reductie van stikstof, het afremmen van de bodemdaling en het voldoen aan de Kaderrichtlijn Water. Concreet betekent dit een focus op vijf opgaven:

- Natuur: afmaken van het Natuurnetwerk Nederland/NNN.
- Stikstof: verminderen van de stikstofdepositie om de beschermde kwetsbare natuurgebieden te behouden en herstellen en om economische en maatschappelijke ontwikkelruimte mogelijk te maken.
- Bodemdaling: afremmen bodemdaling in veenweidegebieden en zo met minder veenverbranding minder CO₂ in de atmosfeer krijgen, zoals afgesproken in het Klimaatakkoord.
- Water: het bereiken van de afgesproken doelen in de Kaderrichtlijn Water (KRW) en Regionale Adaptatie Strategieën.
- Landbouw: De transitie naar natuurinclusieve, klimaatneutrale, rendabele kringlooplandbouw, die wezenlijk is om te kunnen voldoen aan de resultaatsafspraken en wettelijke verplichtingen.

De keuze voor een focus op deze vijf noodzakelijke opgaven is ook gemaakt in de door PS vastgestelde Regionale Veenweide Strategie Utrechtse Veenweiden (PS 9 februari 2022) en in het Handelingskader Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof (PS 23 maart 2022) en is in lijn met de propositie stikstof en natuur van het IPO en het (Rijks) Coalitieakkoord.

We werken komende maanden de gebiedsgerichte aanpak voor deze opgaven uit door het optimaliseren en bundelen van de samenwerkings- en sturingsaanpakken in de Agenda Vitaal Platteland (AVP), de gebiedsgerichte aanpak stikstof en de Regionale veenweidestrategie (RVS), zowel intern als met de gebiedspartijen. Deze gebiedsaanpakken omvatten voor een groot deel deze vijf noodzakelijke opgaven. Belangrijk onderdeel is hoe we ook andere provinciale opgaven, zoals vergroten van de klimaatbestendigheid, energie-transitie en Groen Groeit Mee (bv. de aanleg van nieuwe bossen) integraal mee kunnen wegen. En hoe we de provinciale opgaven verbinden met de opgaven van partijen in het gebied. Centraal staat hierbij de samenwerking met andere overheden en gebiedspartijen.

Ontwikkeling Rijksbeleid:

Het vergroten van de uitvoeringskracht van de provincie Utrecht in de geïntegreerde gebiedsgerichte aanpak van de opgaven in het landelijk gebied sluit aan op de door het Rijk, in samenwerking met het IPO, op te zetten Regie-organisatie voor de Realisatie Transitie Landelijk Gebied (R-RTL). Het R-RTL moet het scharnierpunt worden tussen het in voorbereiding zijnde Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en de rol van de provincies als regisserende gebiedsautoriteit. Belangrijk daarbij is dat het provinciale Gebiedsplan, verplichting vanuit de Wet stikstofreductie en natuurherstel, waarschijnlijk de basis gaat worden voor het toekennen van de financiële middelen uit de Transitiegelden voor het NPLG (de € 25 miljard uit het Coalitieakkoord).

Resultaten ULG:

We werken met betrokkenheid van onze partners, zoals gemeenten, waterschappen en maatschappelijke organisaties, toe naar de volgende resultaten:

1. Duidelijkheid over in welke gebieden we deze ULG-aanpak gaan toepassen.
2. Hoe per gebied bepaald wordt -zowel intern als met het gebied- welke opgaven in samenhang worden uitgevoerd.
3. Hoe de externe samenwerking, sturing en besluitvorming in die gebieden vorm moet krijgen, waaronder ook de wijze van participatie.
4. Hoe de lopende uitvoeringsprocessen in deze werkwijze worden opgenomen.
5. Hoe de interne sturing (ambtelijk en bestuurlijk) bij de gewenste gebiedsgerichte aanpak gaat worden.
6. Met welk raamwerk van instrumenten we de voorgestane werkwijze kunnen inzetten.

De kaders die uw staten hebben vastgelegd in Omgevingsvisie provincie Utrecht (maart '21), de Regionale Veenweidestrategie provincie Utrecht (febr. '22) en het Handelingskader Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof (maart '22) zijn het uitgangspunt voor de ULG. Daarin gaat het om zaken als *een gebiedsgerichte en integrale aanpak, oog voor lokale behoeften, een oplossingsgerichte houding, synergievoordelen, slimme combinaties en integrale afwegingen*. De ULG geeft hier invulling aan. De ULG zal uitnodigen tot samenwerkingsafspraken met gebiedspartijen vanuit de prioriteiten in deze kaders. Daarmee verwachten we geen nadere kaderstelling in de ULG.

Vervolprocedure/ voortgang:

De komende maanden gaan we in overleg met onder meer externe partijen de uitvoeringsstrategie vormgeven. Wij consulteren uw staten over de uitvoeringskeuzen in het concept van de ULG (augustus 2022). Uw inbreng betrekken we bij het definitief vaststellen (naar verwachting eind september 2022). Na vaststelling werken we de ULG uit in programmering en organisatie.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen